

รับที่.....	วันที่.....
รับที่.....	วันที่.....
วันที่.....	เวลา.....

ด่วน

ที่ สม ๐๐๐๖/ ๒๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอเสนอข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ กรณีกล่าวอ้างว่ากรมวิชาการเกษตรดำเนินการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอต (paraquat) ซึ่งเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ โดยไม่รอผลการพิจารณาของคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่อาจจะประกาศห้ามใช้ อันจะนำไปสู่การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอตเป็นวัตถุอันตราย ชนิดที่ ๔ ที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง เพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ความเป็นมา

สมาคมสหพันธ์องค์กรผู้บริโภคและมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า กรมวิชาการเกษตรในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการขึ้นทะเบียนและควบคุมการผลิต การนำเข้า การส่งออก และจำหน่ายวัตถุอันตรายทางการเกษตร ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ดำเนินการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอต (paraquat) ซึ่งเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ โดยไม่รอผลการพิจารณาของคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่อาจจะประกาศห้ามใช้ อันจะนำไปสู่การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอตเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ ที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง ทั้งที่คณะกรรมการขับเคลื่อนปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงสูง ในคราวประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานได้มีมติเห็นชอบในหลักการวางแผนปฏิบัติการ ลด ละ เลิกใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงสูง ๓ ชนิด ได้แก่ พาราควอตทางการเกษตร คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเสต และได้ส่งข้อมูลให้กรมวิชาการเกษตรพิจารณาดำเนินการยกเลิกการใช้พาราควอต รวมทั้งส่งข้อมูลให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวัตถุอันตรายเพื่อทราบ และเสนอคณะกรรมการวัตถุอันตรายพิจารณายกเลิกการใช้พาราควอตเป็นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อไป การที่กรมวิชาการเกษตรดำเนินการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอต จึงเป็นการดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและก่อให้เกิดภาวะอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในชีวิตและร่างกายอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิผู้บริโภค จึงได้ดำเนินการตรวจสอบและมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีกรมวิชาการเกษตรดำเนินการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอต (paraquat) ซึ่งเป็นวัตถุอันตราย โดยไม่รอผลการพิจารณาของคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่อาจจะประกาศห้ามใช้ อันจะนำไปสู่การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอตเป็นวัตถุอันตราย ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร่งด่วน

๔. สำคัญของเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางวิชาการ ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พยานผู้เชี่ยวชาญ และผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนข้อมูลกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า กรมวิชาการเกษตรได้พิจารณาต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามขั้นตอนทางกฎหมาย โดยมีคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการวัตถุอันตรายได้พิจารณาข้อมูลความเป็นพิษ ผลการทดลองประสิทธิภาพ และผลการวิเคราะห์ของวัตถุอันตราย พร้อมทั้งมีมติให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตรต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอตได้ แม้ในช่วงเวลาดังกล่าวจะอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวัตถุอันตรายว่าจะประกาศห้ามใช้วัตถุอันตรายพาราควอตหรือไม่ก็ตาม เมื่อยังไม่มีมติห้ามใช้ก็เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตรที่จะพิจารณาและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้แล้ว ทั้งนี้ หากปรากฏต่อมาภายหลังว่าคณะกรรมการวัตถุอันตรายพิจารณาแล้วมีมติว่า วัตถุอันตรายพาราควอตเป็นอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม กรมวิชาการเกษตรก็มีอำนาจเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตรายที่ได้ต่ออายุ รวมทั้งที่ขึ้นทะเบียนไปแล้วได้ทันที ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย

พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๐ และสามารถเสนอต่อคณะกรรมการวัตถุอันตรายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนดพาราควอตเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ ที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต่อไป ดังนั้น กรณีจึงยังรับฟังไม่ได้ว่า การดำเนินการต่ออายุใบสำคัญ การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายพาราควอตให้แก่บริษัทเอกชนของกรมวิชาการเกษตร เป็นการกระทำหรือละเลย การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า แม้การใช้พาราควอตในภาคการเกษตร จะเป็นเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๐ แต่มาตรา ๕๕ ก็ได้บัญญัติให้รัฐต้องดูแลและส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีอันสอดคล้อง กับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้ รัฐจึงควรดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๐ วรรคสอง เพื่อเป็น การคุ้มครองผู้บริโภคและเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการใช้พาราควอต ในภาคการเกษตรในระยะยาวอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนในทุกมิติ จึงเห็นควรให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือ แนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือ คำสั่งใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ ต่อคณะรัฐมนตรีว่า ควรจัดให้มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการควบคุม สารเคมีทางการเกษตรโดยพิจารณาประกอบร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยจากการใช้สารป้องกันและ กำจัดศัตรูพืช พ.ศ. ซึ่งจัดทำโดยคณะทำงานขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ กลุ่มมติเกษตรและอาหาร ปลอดภัย ภายใต้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและติดตามมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ร่วมกับเครือข่าย ด้านสาธารณสุขและองค์กรภาคประชาสังคม

๕. ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอความกรุณาท่านโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้เป็นไป ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวิส ดิงสมิตร)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๗๘ (บัญชา)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๘